

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 501. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm27126/facsimile.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

allevele i hans Tid de To forgaar i en Vand-Ald, og det er da intet Under, om Tidens Strøm, i de to Tartarusde siden hans Dage, har revet Helles med sig, saa nær som Een *), men det er underligt nok, at det just skulde være i den: i Patra, Myseræernes Opstand med Lyseræne begyndte, saa Man maaske vil sige, at gammel Kærlighed til Frihed ruste Ulykkeligt som nogen Under. En saadan Hille, oprigtig Kærlighed skal nemlig fra Aftids-Tid have beslaet Achæerne, som ved Heraklideses Indbrud maatte komme Sparta, med deres Konge Tisamenos, en Senne: Son af Agamemnon, og beholdt Konger af hans Art, til den vansægtede, da de led være at krone Sonnerne af ham, som begyndte at tyrannisere, og endes siden saa godt om det Tid, de havde, at efter det store Valder med Pythagoræerne i Stor-Grækenland, besluttede baade Spidarid og Kroton, Riendte sig, at efterligne dem, og da, efter Slaget ved Kistura, hørte Spartaner eller Thebaner ret turde troe deres egne Dine, bad de Achæerne om at hjælpe sig til Kette, naturligvis ikke for deres Nags men for deres Dyrigheds Skyld **). Pythip, og Hegander, og de store Generaler, der anstillede talrige Kamp-Præ ved „den største Krigs-Mands“ Lig-Begjærelse, fandt vel Helles til at stille dem ad „som gjerne tilfammen vilde være“ og stræbte i adskillige af Emaas-Stæderne at opsætte Tyrannier, men det tjende, som Polid meget rigtig bemærker, kun til at giøre dem saameget kiere ad Helheden og lufte Daandst saameget dros fastere; thi i den 12-ede Olympiade, da baade Ptolomæos i Egypten, Seleukos i Syrien og Antiochos i Lykien bode paa rensang, og Perros gif til Italien, da tog Achæerne Kærligheden i Ngt og begyndte fra Patra og Dymis, med

*) Polid II. 41.

**) Polid II. 39—41.

en Markos fra Karene i Epidfen, at epritte det gamle Forbund, der snart blev saa mægtigt, at Smaa-Tyrannerne maatte enten romme eller, hvad det, mærkeligt nok, tilleedes dem, tage Borgerskab^{*)}. Det gik deligt, en heft Mennekes-Kider, medens Romere og Kartagineuser sloges først med Pyros, og siden med hinanden, og det uagete Forbundet var baade Kongen i Makedonien og de røygierige Hæoler, som dengang fillede Mæster nordenfor Patra-Bugten, en Torn i Digt. Ved Slutningen af den første Puniske Krig, da Demetrius Murbrækkers Sen, Antigonos Gonatas, dede, gjorde Hæolerne endog en kort Tid fælles Sag med Achæerne, som havde faaet det fra gamle Dage beromte Sikyon (ved Bassifa) ind i Forbundet og fik nu Korinth med, ved at forbeide den Makedoniske Besættning^{**}); men begge disse Forbunds Slaabe blev dog fæaet ved Korkyra (Korfu) af de Illyriske (Dalmatiske) Søværere, ved hvilken Leilighed den fiæffe Markos fra Karene faldt, saa det var klart, at Grækerne kunde ikke længer forsøre dem selv imod Barbarerne^{***)}. Det kunde derimod Romerne godt, sftrent de i den første Puniske Krig havde lært at fæaet til Sees, saa deres Overgang fra Herindifi til Durazzo falder meget naturligere end den, Pyros tog sig fer: fra Durazzo til Herindifi, men forend vi, ved at tale meer om den, atter falde i Drenns Klæd, maae vi vaae at Diehilt ved de to beromte Achæer-Hædinger: Kratos fra Sikyon og Philopomen fra Megalopolis. Hvad der fæar falder i Dinens, er, at Ingen af dem egentlig var Achæer, men de fæde ingentunde Meget af vor Dæftagrlse betred, at den Ene havde hjemme, hvor Beggerne i Kyri Dage gad gierne høet Heres Digt, naae

*) Pales II. 41.

**) Pales II. 43-44.

***) Pales II. 10.

Terzamen Kliffhøns vilde taalt det, og den Anden var Høst-Vorn med vor gode Ven Polyb, og desuden har en Anden af vore gode Venner, Plutarch, næst ved denne Leilighed betroet os, at de var Døret tilhøbe, saa Forfælleren var kun, at Sikyoniternes og Akadernes var ikke saa uerksomme og fredestige som Achæerne, saa under Kratos og Philosophen gik det anderledes droget til end under Markos fra Karrene *).

Kratos var ellers en klog Karl og en sørd Mand, som selv skrev sin Tids Historie, og han var en god Kiender af Malerier, da der i Sikyon alle Sænge havde blomstret en berømt Maler-Skole, med de store Mestere Pamphil og Melanth, som selv Apelles, der maalede Alexander den Store med Jordan-Rilen, skal tilbedes have stiftet sin Dannelses; men blandt de Homeriske Holte, der efter deres Død endnu udoiktede Maler-Kunsten i Sikyon, stræbte Kratos dog kun at efterligne Odysseus; thi det gik ham med Nøbet, siger Plutarch, som Ugleme med Synet, saa han havde kun Noget om Platten. Nu selv dette Tyve-Møb, der som Schillers Røvere sange „har Naanen til Soel,“ og som Klephternes Fjeld-Tog mod Tyrkerne prægtig har lært os at Kiende, kun var svagt hos Kratos, see vi grandjævelig paa hans Blatte-Wandning fra Argos, hvor han var landstædig, til Sikyon, hvor han vilde styrte Terzamen, thi han var dødsens angst, ikke blot for den store Hul-Wider, der laa paa Bøgt oppe i Taarnet, men selv for Gærnerens de to øvrige Sama-Kiøtere udenfor Murene, som han Dagen i Forveien kun forgiæves havde stræbt at faae Fingre paa. Han havde sig imidlertid dog, trods Hundene, som var de Uægte af Vagten der gjorde deres Skyldighed, ind over Muren, da Naanen var gaaet ned, Kiønterpaneerne allerede begynde at gale, og han havde nær *) Herod. V. 67. Plutarchs Kratos.

